

HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid *Oirschot*

NIEUWSBRIEF december 2021

Voorwoord

In Van Goor's aardrijkskundig woordenboek van Nederland (1942) wordt het volgende vermeld over Oirschot: **Oorschot**, Oirschot, gem. in N. Brabant tussen Eindhoven en Tilburg, 5400 inw. Oorschot 2200 inw., Dun 115, Boterwijk 180, Straten 170, Notel 450, Spoordonk 630, Hedel 330, Heuvel 150, Snepseind 160 inw. N.H. 1 R.K. 99%. Klompen-, meubel- en stoelenmakerijen, doch vooral landbouw en op de groengronden langs de Beerse veeteelt. Verder heide en bos. Veemarkten. Te Oorschot de grote St. Pieterskerk. Ook een kerkje van de N.H., Romaans gebouw van tufsteen, een der oudste van het land.

Het boekje van Van Goor volgt de Lijst der Aardrijkskundige Namen uit 1936, uitgegeven door het Aardrijkskundig Genootschap, met steun van 't Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. De lijst was een ultieme poging om de verouderde spelling van topografische namen te moderniseren, en dus werd Oirschot Oorschot, Oisterwijk Oosterwijk, Helvoirt Helvoort en Boxtel Bokstel. In oude atlassen kom je deze spelling nog wel eens tegen. De modernisering legde het in Nederland uiteindelijk af tegen de traditie, en tegenwoordig spellen we Oirschot gewoon op de ouderwetse manier. In tegenstelling overigens tot België, waar de modernisering van plaatsnamen wél stand hield, en Audenaerde dus tegenwoordig Oudenaarde heet, en Calmpthout Kampthout, Yperen Ieper en Eeckeren Ekeren.

Onze voorouders hadden niet veel op met spelling. Als je een woord schrijft zoals het wordt uitgesproken, en voor de lezer duidelijk is wat er wordt bedoeld is het al lang goed. De eerste voorkeurspelling dateert uit 1804, en het eerste groene boekje werd pas in 1954 uitgegeven. En iedereen weet hoe vaak de voorkeurspelling in de afgelopen decennia is gewijzigd: zoals pannenkoek, dat vóór 1995 officieel gespeld werd als pannekoek. Leest u er het boekje Spellingchaos van Wim Daniëls maar nog eens op na.

Als we kijken naar de jongere generaties valt te voorspellen dat we binnenkort sowieso afstand nemen van de voorkeurspelling (met één tussen-s). Dan zijn we dus weer terug bij de spelling van onze voorouders. Net zoals Oirschot tegenwoordig weer gewoon Oirschot heet!

Namens het bestuur wens ik u alvast fijne feestdagen en een goed begin van het jaar 2022.

Anton Neggers Voorzitter

Lezing zaterdagmiddag 18 december 2021 'Een galerij van Brabantse dokters' door Jan van Eijck

Zaterdagmiddag 18 december 2021 start om 14.00 uur de lezing 'Een galerij van Brabantse dokters' door spreker Jan van Eijck in Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot.

De 500e verjaardag van Johannes Goropius Becanus, een beroemde Beekse arts/humanist, was voor Museum De Dorpsdokter in Hilvarenbeek aanleiding om in een serie van 13 portretten van Brabantse dokters de geschiedenis van de geneeskunde stapsgewijs te schilderen. Niet met alle grote ontdekkingen of met alleen maar mannen van naam. Nee, gewoon met Brabantse dokters die in de 16e t/m 20e eeuw elk hun mannetje stonden tegen de achtergrond van de medische wereld van toen, en het vertrouwen kregen van hun patiënten.

Van Goropius Becanus tot en met Harry Ruhe, onze oprichter. Het gaat dan over dokters die met de legers uit Oostenrijk/Hongarije naar hier kwamen zoals de familie Raupp uit Bergeijk, De Lang uit Hilvarenbeek en Sauter uit Hooge Zwaluwe. En over Brabanders als Mr. Aert Fey uit Oirschot, Ingenhousz uit Breda en Snieders uit Turnhout, die meegroeiden met hun tijd. Of karakters als dokter Baptist, de kwartjesdokter uit Megen en Wiegersma, het geweld uit Deurne.

Kortom: langs de lijn van de kleine persoonlijke geschiedenissen valt een hoop te leren en te beleven aan een galerij van Brabantse dokters. Deze galerij met 13 portretten staat nu op de vernieuwde bovenverdieping van ons museum.

Jan van Eijck, de conservator van Museum De Dorpsdokter doet het voor u deze middag wat uitgebreider uit de doeken. En dat kan verdraaid interessant zijn...!

De lezing is gratis toegankelijk voor leden van de Heemkundekring Oirschot. Ook niet-leden zijn van harte welkom; voor hen geldt een entreebedrag van € 4,-. De lezing start om **14.00 uur** in Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot.

We verzoeken bezoekers dringend om zich vooraf aan de lezing tot uiterlijk 13 december a.s. aan te melden via secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl zodat we de locatie kunnen informeren die ervoor zorgt dat alles conform de corona-richtlijnen veilig wordt geregeld. Verder attenderen we bezoekers erop dat u aan dient te tonen dat u gevaccineerd bent (QR-code of vaccinatiebewijs) of negatief getest (via een testbewijs). Ook is het dragen van een mondkapje bij binnenkomst verplicht.

Oproep vrijwilligers

Hierbij doen wij een oproep voor vrijwilligers bij de Beeldbank van onze heemkundekring. Zoals bekend beschikt onze heemkundekring over een rijk archief, een uitgebreide bibliotheek, een grote collectie bidprentjes en een beeld- en geluidbank.

Met name bij het inscannen van de grote hoeveelheid foto's en bidprentjes kunnen wij uw hulp goed gebruiken.

Mocht u interesse hebben in deze leuke en nuttige taak neem dan s.v.p. contact op met het secretariaat via een mailtje naar: secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl

Alvast hartelijk dank!

Namens het bestuur

Opbrengst Actie Rabo Club Support

In oktober jl. vond de Actie Rabo ClubSupport plaats waar ook heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' weer aan meedeed. Het bestedingsdoel was dit keer: 'Oog op Oirschot 2.0/Actualiseren Canon van Oirschot'. Inmiddels hebben we bericht gehad van de Rabobank dat de actie voor onze heemkundekring € 329.- heeft opgeleverd.

We danken hierbij allen die hun stem hebben uitgebracht.

Uitgaven en mededelingen

- 1) Onze heemkundekring heeft een facebookaccount. U kunt ons vinden op:

- 2) Nieuws over de heemkundekring kunt u vinden op de website via deze link:

www.deheerlijkheidoirschot.nl

- 3) Omroep Best maakte bij gelegenheid van het 200-jarig bestaan van de gemeente een film in twee delen over de geschiedenis van Best. Uiteraard komt de verhouding tussen Best en Oirschot daarin ook uitgebreid aan de orde. Omroep Best heeft de beide delen integraal op YouTube geplaatst. Die kun je vinden bij <https://www.youtube.com/user/OmroepBestTV>

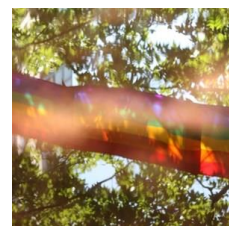
- 4) Bekijk de nieuwe blogreeks: [Wandelen door de Brabant-Collectie](#). Collega Jolanda van den Akker loopt het Brabants Vennenpad. Interessante plekken onderweg worden beschreven en geïllustreerd met historisch beeldmateriaal uit de Brabant-Collectie en foto's van nu

- 5) In museum Krona, Veghelsedijk 25 in Uden is tot en met maart 2022 de expositie Vrijheid en Verwarring te zien over het kloosterleven in de jaren '60 met foto's van Martien Coppens, Frans Kuit en Gaston Remery. Voor meer informatie en tickets zie: www.museumkrona.nl of bel naar: 0413-263431

- 6) Dit najaar organiseert Erfgoed Brabant weer Erfgoedcolleges. Op 16 december a.s. geven Jonah Lamers en Luc Brants van 15.00 tot 16.45 uur online het college: Gender met een zachte G . Aanmelden is verplicht en kan via info@erfgoedbrabant.nl o.v.v. uw naam, aantal personen, naam van het college en uw factuuradres. Kosten €15,-.

Erfgoedcentrum De Ravenpoort

Vanaf maandag 29 november is de Heemkamer vanwege de corona maatregelen weer gesloten.

Zodra de heemkamer weer geopend wordt, krijgt u hiervan bericht.

Er blijft behoefte aan gastheren en gastvrouwen, die de bezoekende leden willen ontvangen. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit leuke werk, neem dan contact op met Marina Pasmans. Ook mensen die een poetskarweitje op zich willen nemen kunnen dit aan Marina doorgeven. Dat kan via mail: marinapasmans@hotmail.com (of telefonisch: 0499-574757).

Activiteitenkalender eind 2021 en voorjaar 2022

(Let op: Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk!)

Zaterdag 18 december 2021	Lezing 'Een galerij van Brabantse dokters'. Locatie: zaal café 't Vrijthof/ Graag vooraf aanmelden!
Donderdag 10 februari 2022	Lezing Ons Brabants Dialect Locatie volgt
Donderdag 17 maart 2022	Lezing De archeologie van stad en platteland in de Kempen Locatie volgt
Donderdag 31 maart 2022	Jaarvergadering Heemkundekring Locatie volgt
Donderdag 21 april 2022	Lezing Oost-Indisch Doof Locatie volgt